

УДК 811.111'38:82

СТИЛЬ РОМАНУ ДЖО КЛЕЙНА «ОСНОВНІ КОЛЬОРИ»

Семен Г. Я.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

У статті досліджено стиль роману «Основні кольори» Джо Клейна. Стилiстичною доміантою твору виступають графічні стилістичні засоби, зокрема графон. Роман характеризується використанням лексики, що об'єднується у певні тематичні групи, узуальним та окаяональним вживанням фразеологічних одиниць, розмовною та зниженою лексикою, вульгаризмами, американізмами. Стилiстичні засоби сприяють розкриттю основної ідеї твору та зображенню додаткових сюжетних ліній.

Ключові слова: стиль, графічні стилістичні засоби, графон, фразеологічні одиниці, парадокс.

Семен Г. Я. Стилiь романа Джо Клейна «Основные цвета». В статье исследуется стиль романа «Основные цвета» Джо Клейна. Стилiстической доминантой произведения выступают графические стилістические приемы, в особенности графон. Роман характеризуется использованием лексики, которая объединяется в определенные тематические группы, разговорной и сниженной лексикой, вульгаризмами, американизмами. Стилiстические приемы способствуют раскрытию основной идеи произведения, изображению дополнительных сюжетных линий.

Ключевые слова: стиль, графические стилістические приемы, графон, фразеологические единицы, парадокс.

Semen H. Ya. The style of the novel "Primary colors" by Joe Klein. The article deals with the style of the novel "Primary colors" by Joe Klein. Stylistically dominating feature of the novel are graphical stylistic devices, graphon in particular. The novel is characteristic of the vocabulary that is combined in certain thematic groups, usual and occasional usage of phraseological units, colloquial and low-colloquial lexis, vulgarisms, americanisms. Stylistic devices help reveal the main idea of the literary work and depict secondary collisions of the plot.

Key words: style, graphical stylistic devices, graphon, phraseological units, paradox.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. 2016 рік – це рік президентських виборів у США. Двадцять років тому вийшов у світ роман, що надовго привернув до себе увагу політиків, журналістів, філологів. Роман «Основні кольори» ("Primary colors") було опубліковано у листопаді 1996 року в Нью-Йорку. Твір одразу ж сподобався читачам. Довгий час залишалося таємницею авторство роману (roman a clef), оскільки він вийшов у світ анонімно. Там, де зазвичай друкують ім'я автора, можна було прочитати: by Anonymous. У підзаголовку роману «Основні кольори» розміщується уточнювальна назва-пояснення: A novel of Politics – роман про політику. На обкладинці намальовано віслюка – a donkey – символ Демократичної партії США. Книга має присвяту: "For my spouse, living proof that flamboyance and discretion are not mutually exclusive". Наступна сторінка вміщує зауваження автора (Author's Note) про те, що жоден із персонажів не є реальним, описувані події ніколи не відбувалися, що це твір художньої літератури і до нього варто підходити з відповідними мірками. Але громадськість не повірила.

Роман складається з однієї частини, що включає дев'ять глав. Епіграфом твору виступає афоризм Макиавеллі про те, що люди загалом здебільшого довіряють своїм очам, а не рукам, більше прагнуть побачити все на власні очі, аніж відчутти на

дотик. Обраний автором афоризм можна інтерпретувати по-різному. Макиавеллі (Machiavelli) Ніколо де Бернардо (1469–1527) був італійським політиком та письменником. Його найбільш відомий твір «Монарх» (1513, виданий 1532) зображає правителя, що не зупиняється ні перед чим для досягнення мети. Із часом макиавелізм став синонімом політики, яка здійснюється підступними методами, не гребуючи нічим для досягнення влади. Зазвичай епіграф сконцентровує у стислій формі основну ідею твору, передає оповіді, настроює читача на певний лад, скеровує у потрібному напрямі сподівання та очікування читачів.

Розгадки авторства не містилося і в заключному слові подяки, вміщеному наприкінці твору. Вона прийшла пізніше, коли було зроблено низку досліджень щодо стилю роману. 20 березня 1998 року на екранах з'явився фільм з однойменною назвою і теж викликав жваві дискусії з приводу реальності описуваних подій. Режисер фільму Майк Ніколс зібрав відомих акторів, щоб втілити свій намір: Джона Траволту, Емму Томпсон, Кеті Бейтс, Ларі Хегмена. Фільм, як і книга, здобув високий рейтинг. Роман став бестселером, його порівнювали з написаним 1946 року твором американського письменника Р. П. Уоренна «Вся королівська рать» ("All Kinds' Men").

Припущення про авторство привело дослідників до висновку про те, що роман був написаний журналістом, автором семи книг Джо Клейном. Це було підтверджено статистичним аналізом тексту. Політичний оглядач Джо Клейн спершу заперечував

свою причетність до написання твору, але згодом визнав своє авторство. Вважається, що прототипом головного героя Джека Стентона може бути один із президентів США, а події нагадують те, що відбувалося під час виборчої компанії 1992 року. Джо Клейн написав продовження 2000 року під назвою «The Running Mate» про одного із персонажів роману «Основні кольори» Чарлі Мартіна, образ якого уособлює хіпі та ветерана війни у В'єтнамі. Він так само як і Генрі Бертон бере участь у виборчій компанії Стентона.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як преса, так і дослідники уважно вивчали роман. Про нього писали в таких провідних друкованих виданнях, як *New York Times*, *Book Review*, *Wall Street Journal*, *Washington Post*, *Time*, *The New Yorker*, *USA Today*, *Publishers Weekly* та ін. Остаточний висновок був позитивним – “quite a good piece of prose”, проводились паралелі між персонажами твору та реальними людьми, конкретно вказувались імена, виділялися ключові слова твору – аж 62 одиниці. З'явився також список реальних постатей американської політики періоду 90-х років ХХ ст. та персонажів книги разом з акторами, що грали відповідні ролі у фільмі.

Роман «Основні кольори» піднімає низку важливих проблем, проливає світло на зворотний бік виборчої компанії США, розкриває складність людських стосунків.

Метою статті є вивчення стильових особливостей роману та засобів зображення особистостей та подій.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**: виділити стилістичну домінанту твору, основні стилістичні засоби, що використовуються автором у тексті роману, показати лексичні, фразеологічні, синтаксичні, стилістичні особливості твору за допомогою описового методу та методу контекстуального аналізу. У роботі використовувався також прийом арифметичних підрахунків.

Актуальність дослідження полягає у зверненні до проблем, від вирішення яких залежить можливість побудувати справедливе суспільство. Правдивий показ життєвих та політичних колізій національного читача на необхідність глибокого аналізу політичного життя країни, вибору найбільш відповідної кандидатури на найбільш важливий пост у державі. Стилістичні можливості твору відіграють у зображенні злободенних питань важливу роль.

Виклад основного матеріалу дослідження. Роман «Основні кольори» є зразком *Ich-form*, оповіді від першої особи. Генрі Бертон, мати якого американка, а батько – афроамериканець, описує події, що трапились із ним. До основної сюжетної лінії – боротьба губернатора одного з південних штатів Джека Стентона у президентській передвиборчій компанії – додається низка інших сюжетних ліній: расові проблеми, міжнаціональні взаємовідносини, проблеми етики та моралі, виховання та освіти, роль преси у суспільстві. Щодо ключових слів, то серед них можна виділити ті, що відображають такі поняття, як *election*, *fight*, *love*, *media*, *color*. Вони

об'єднують лексику роману в окремі тематичні групи. Зупинимося коротко на особливостях кожного слова зокрема.

Election. У тексті вживаються слова та вирази, що позначають поняття, пов'язані з виборами: “*campaign*, *money-bagging stage of the campaign*, *hot special election for the Senate*, *the primary schedule*, *endorsement*, *stump speech – a speech at the election*”; діяльність учасників виборчої компанії: “*to have a hot candidate* (*hot* амер. розм. чудовий), *elections political street fair*, *black caucus business* (*caucus* амер. *передвиборчий мітинг прихильників партії – to win the activists*)”; дні, важливі для розвитку подій: “*Election Day*, *Super Tuesday – several important primaries all on the same day*, *the second Tuesday in March during the president election year*”; особистості та їх обов'язки: “*the probable Democratic nominee*, *deputy campaign manager*”. Лексика вживається без стилістичного навантаження “*write in / non write – in campaign*” або в контексті з певним стилістичним забарвленням “*a vanity campaign*, *a valedictory campaign*, *nerve center of the campaign*”.

Fight. Для позначення протистояння різних таборів вживаються фразові дієслова (“*kill off – знищити*, *take on – приймати виклик*, *боротися*”), вирази “*to give somebody a hard time*, *to cut somebody up* (*розкритикувати*); *to throw down the gauntlet* (*кинути виклик*), *to be about to launch into battle* (*збиратися кинути до бою*)”.

Love. Почуття любові властиве ставленню Джека Стентона до виборів: “*I watch elections all the time*, *study'em love'em*” (1, 293). Джек Стентон повторює, що любить працювати для людей: “*...we love doing for the folks*” (1, 261). Ліббі Холден любить боротися за правду: “*I LOVE THIS GAME*” (1, 455). Мері-Пет Стентон (Момма), мати Джека, звертається до прихильників свого сина: “*But ah love ya, and ah'll never forget ya. (But I love you, and I'll never forget you)*” (1, 253). Коли Джек Стентон зустрічається зі своїм електоратом, люди починають аплодувати. Крім слова *love*, у тексті для позначення любові вживається слово *affection*: “*And then, as we came off the plane, people emerged from the vans – and began to applaud, a deep, solid gloved affection*” (1, 208). Стентони люблять свого сина Джекі: the *affection* was *deep*. Генрі та Дейзі від звичайного роману (a *campaign romance*) переходять до серйозних стосунків: “*It was a serious kiss, our first public display of affection*” (1, 256). Ще одним словом для позначення любові, прив'язаності виступає *attraction*. Ліббі Холден приєдналася до Стентонів, бо полюбила їх: “*...she had affixed herself to the Stantons early on, out of a primal sort of attraction*” (1, 131). Слово *love* може вживатись в тексті іронічно: “*Mr. Stanton is not deficient in the love department*” (1, 236).

Media. У тексті роману вживаються терміни загального плану: *media guru*, *storyline*, *networks*, *the news*, лексики та звороти, що позначають журналістів ЗМІ: газети (“*Americans-of-the-press*, *big feet from the papers*, *traveling press*, *press secretary*, *columnist*”), телебачення (“*talking heads*, *weekend anchors*, *sell the scoop to the tabloids*, *top-five daytime shows*”). Радіо (“*call-in shows*”). Трапляються слова, що позна-

чають результати діяльності ЗМІ: "classified ad (advertisement), spot розм. коротка реклама, інформаційна передача (по радіо, телебаченню) – a patriotic spot, a flag waver". Лексика характеризується протиставленням солідних серйозних видань (the classier media) бульварній пресі (tabloid): "They weren't scumbag gossip reporters, they were media analysts" (1, 159). У виборі лексики відображається суб'єктивне ставлення до журналістів, що є різнобарвною масою. Серед них виділяються репортери: "the reporters, an obscure clerical sect, campaign scorpwear was less formal; they were easy to class" (1, 116). Стилiстично знижений скорочений варіант позначення журналістів scorpс = scorpions переважає. Ставлення до них явно негативне, але увявити собі кампанію без них ніхто не може: "...media riot control, to chat up scorpс who weren't buying, howling or scorpс, the second wave of scorpс, the scorpс, dumb animals".

Color. Назва роману є символічною. Основними називаються ті кольори, змішуючи котрі можна отримати всі інші кольори та відтінки. Основними кольорами вважаються: 1) червоний; 2) жовтий; 3) синій. Оскільки в художньому творі слова вживаються в переносному значенні, словосполучення «основні кольори» позначає і певне протиставлення білої та чорної рас. Генрі Бертон розуміє, що Джеку Стентону бракує афроамериканського обличчя у його найближчому оточенні. Стентон настійливо і рішуче пропонує Генрі залишитися з ним і стати його помічником під час виборчої кампанії. Червоний, білий та синій – це кольори державного прапора США: "Our familiar red, white and blue STANTON FOR AMERICA signs". Назви кольорів використовуються для позначення робітників: two colors – blue-collars and rednecks. Стентон готується до появи на публіці вперше як можливий кандидат від Демократичної партії. До синього костюма з білою сорочкою добре пасували би краватка в червоні та сині смужки (a red-and-blue striped politician's tie), але він не одягає його, дізнавшись про два серцеві напади свого конкурента Лоренса Харріса. Стентон вирішує вибрати іншу краватку (less aggressive tie). Колір може теж означати черговість та важливість подачі певної інформації: "How important?" Annie Marie asked. "Code yellow" (1, 39). Символічним стає червоний колір у поєднанні зі словом blood, котре набуває важливого значення для розвитку сюжету. Прикметник red з'являється в описі краєвиду: "We were riding through raw red-clay farmland. It was exotic country: the roadsides were the color of a squeezed fingertip" (1, 264).

Тематичні групи слів тісно пов'язані між собою. У Генрі Бертона створюється враження, ніби проходять дві передвиборчі кампанії: "It was as if there were two campaigns going on: the legitimate one, the campaign being covered by the prestige papers and the television networks... and the trashball one, the tabloid morass that had become our reality" (1, 156) (Elections + Media).

У тексті роману трапляються скорочення слів, що характеризує розмовний варіант мови: poli sci = political science, rad = radical, vet = veteran, tab =

tabloid, pol = politician, photo op = opportunity, super = superintendent, enviro = environment, vol = volunteers, Dems = Democrats, Rev = Reverend; аббревіатури: GOP – Great Old Party – неофіційна назва Республіканської партії США. Серед аббревіатур трапляються загальноприйняті, зафіксовані у словниках та довідниках (CEO = chief executive officer, LA = Los Angeles, AG = attorney general) та характерні лише для ситуації, що описується у тексті: TB = True Believerism – it was part of the code, which separated the staff from pols. Стентон пояснює аббревіатуру COLA і жартує, що вона немає нічого спільного із освіжаючим напоєм кока-колою: it means that we raise your Social Security to keep up with inflation (1, 316). COLA = cost of living adjustments є прикладом акронімії. O або Double O (Orlando Ozio – one of the candidates) позначає ім'я Орландо Озьо. Після його поразки у пресі з'являється стаття, у назві якої використовується аббревіатура імені зі словом "zero" (нуль), котре у графічному вигляді ідентичне літері о: "Zero for O.O".

У романі знаходимо американізми: "weenie" амер. мерзотник, "roil" амер. розм. сердити, "slate" амер. список кандидатів на виборах, "to slate" амер. висувати в кандидати, "ticket" амер. список кандидатів на виборах, "boomer" амер. розм. агітатор. Значно менші за кількістю приклади неологізмів: Susan Stantonhood, the Pickerites, zoo-ophobic та іноземних слів: déjà vu, madame, consigliere, du bon pain, faux (фр.), schvartzes (нім.), chiquito (ісп.). У романі вживаються розмовні вирази та сленг: to ride shotgun – to accompany and guard someone or something (a term from the days of stagecoaches and their armed guards), to rub someone's nose in something – to make a big issue about someone's mistake (from the practice of training a puppy by rubbing its nose in the mess it makes), Rise and shine! exclam "Get up and get going!"

Роман характеризується використанням великої кількості вульгаризмів. Традиційно вульгаризми діляться на дві групи: а) вульгаризми, що вживаються в текстах та усному мовленні; б) непристойні слова, котрі не можна вживати публічно [1, 118]. Використання лексики та фразеології першої групи втратило свою шокуючу силу, використання одиниць другої групи зберігає свою шокуючу здатність. Для них існують відповідні обмеження та позначення у словниках. У романі використовуються як знижена лексика, так і лайливі слова, що виступає засобом зображення сильних емоцій: страху, захоплення, невдоволення, обурення, гніву: "How did such a little, bitty woman have such a big ol' redneck sonofabitch of a boy?" (1, 34). Вульгаризми трапляються у внутрішньому мовленні, у прямій мові персонажів, описах подій. Вони є складниками слів, вклинюванням у фразеологічних одиницях, але розподіляються нерівномірно протягом викладу. У випадку публічних виступів кандидатів, звернення до електорату, офіційних заяв такі знижені елементи виступають як винятки.

У тексті роману використовуються фразеологічні одиниці (ФО). Вживання американської жаргонної ФО to be off the wall about smb. показує обурення Орландо Озьо поведінкою Стентона, синонімічні

вирази *go berserk*, *to blow one's stack* підсилює опис. Присутність дружини кандидата на телебаченні стає необхідною, до неї будуть приглядатися так само уважно, як і до губернатора. Їй буде потрібно знайти необхідний тон, щоб справити позитивне враження: *to strike the right chord* (1, 155). Словникова форма цієї ФО *to strike the rite note*. Генрі Бертон дивиться суботню передачу по телевізору, де телеведучі вікенду подають компрометуючі Стентона матеріали: (*Not much else was happening in the world; the weekend anchors didn't have the stature of the regulars, so they could dive in where Dan and Tom and Peter feared to tread*) (1, 161–162).

У висловлюванні, оформленому у вигляді внутрішнього мовлення, вживається об'єднання двох ФО у трансформованому вигляді: *Tom, Dick and Harry and Fools rush in where angels fear to tread*. Вираз створено А. Попом (А. Pope 1688–1744 “*Essay on Criticism*” 1707). Підтекст, присутній у цьому висловлюванні, свідчить про негативне ставлення Генрі Бертона до стремління ЗМІ створити сенсацію, обговорювати питання, що не виносяться на суд людський. ФО вживаються із вклинюванням окремих елементів для підсилення виразності висловлювання: *He's putting this state right on the map* (1, 181). ФО “*to put smth/smb on the map*” означає «прославити». У певний момент Генрі Бертону здається, що все пропало, що Фреді Пікер добиває і без того безнадійну кампанію: *It seemed the nail after the final nail in our coffin* (1, 401). Але Фреді Пікер відверто визнає, що не так добре як Стентон орієнтується в ситуації: “*You sure do know every little nook and cranny of this policy stuff*” (1, 422). Номінативна ФО *nook and corner* означає всі куточки, слово *cranny* має значення щілини, тріщини. ФО “*in the clear* – поза підозрою, *pay the bill* звучать у прямій мові Ліббі Холден, яка обвинувачує Стентона в тому, що він ніколи не відповідав за наслідки своїх негідних вчинків. Коли Дейзі Грін запитує Генрі Бертона, чи хоче він бути зі Стентоном до кінця, то отримує негативну відповідь: “*Too much water under too many bridges*” (1, 499). У цьому випадку вживається комунікативна ФО *A lot of (much) water has (had) flown (flowed) (gone, passed, run) under the bridge(s) since (that time)* – багато води сплигло з того часу. Проїшло занадто багато часу, занадто багато трапилося. Роман закінчується проханням Стентона, який настійливо та аргументовано переконує Генрі Бертона залишитися з ним. Але твір не має завершення, оскільки автор не дає читачу готової відповіді про остаточне рішення Бертона: бути зі Стентоном чи ні. У прямій мові Дейзі використовується трансформація прислів'я “*Love me, love my dog*”: “*Love me*”, *she said, “love my ads*” (1, 499). Компонент ФО *dog* змінюється на *ads*, що є скороченням від *advertisements*. Під час виборчої кампанії Стентона Дейзі відповідає за короткі рекламні ролики.

Стилістичною домінантою твору можна вважати використання графічних стилістичних засобів різних видів. Курсив допомагає виділити основні думки. У тексті роману трапляються приклади виділення курсивом практично всіх частин мови, окремих слів, елементів окремих слів, цілого речення,

особливо якщо воно важливе для змісту твору та має афористичний характер: *Every saint has a past, every sinner has a future* (1, 452). Особливо важливого значення набуває **графон** – відтворення на письмі фонетичних особливостей мовлення персонажів. Графон дає можливість показати акцент, вимову окремих слів, швидко, невиразне, недбале мовлення [2, 14]. Графон поєднується із повтором літер: “*Nawwww*” (“*No*”) (1, 77). Розбивка, виділення курсивом елемента слова та графон поєднуються: *un-i-verse-sah-tah* (*university*). Лютер Чарльз імітує вимову окремих афроамериканців. Графон використовується у мовленні персонажів іноземного походження. Литовець Тібор Лізікіс звертається до Стентона: *Gowherenaw* (*governor*). Пряма мова Дені Сканлона позначається таким чином, щоб передати заїкуватість як недолік мовлення: “*Here, G-governor*”. За допомогою цих засобів персонажі стають реальнішими, ближчими читачам. Іда Віллі Вест хоче знати, чому її син загинув у В'єтнамі, та сенатор ЛаМотт Доусон знову розповідає про комуністів: *communists* (*communists*). Графон у цьому випадку відіграє сатиричну роль.

Описи зовнішності персонажів, інтер'єру приміщень, природи, одягу свідчать про спостережливості та почуття гумору оповідача. Цьому сприяє також надання стислих характеристик у вигляді власних назв-прізвиськ: *an aging Elvis* (*Jerry Delmonico*). Порівняння сприяє яскравому опису подій. Один із конкурентів Стентона Бартон Нільсон здавався старшим у свої 62 роки, його кампанія була прощальною: *It was like running against a museum* (1, 99). Мова жестів, рухів (*body language*) відображається у використанні окремих лексичних засобів стилю, як от зміщених епітетів: *a conciliatory arm, a nervous hand, toss a dismissive hand*, морфологічних повторів: *the ceremonies of the stump – meeting, greeting, talking, walking – were performed reflexively, relentlessly, but brilliantly* (1, 228).

Парадокс як стилістичний засіб трапляється в романі 30 разів, у 10 разів більше, ніж оксюморон, приклади якого налічують 3 використання *old news* (стертий оксюморон, що увійшов у *media* жаргон, вживається двічі), *young-but ancient* (характеристика Мікі Фланагана), *the misfortune of winning*. За допомогою стилістичних засобів оксюморону та парадоксу передаються суперечливість особистостей, їх характерів, що поєднують як позитивні, так і негативні риси. Поєднання взаємнесумісних понять відображає складність, непередбачуваність життєвих обставин. Із допомогою парадоксу Стентон сформулював питання про те, як його команда повинна діяти у складній ситуації. Він відчуває, що його противник опинився у лікарні у серйозному стані з його вини, але і припинити кампанію він не в змозі: *Richard, how do we run against this guy without running against him?* (1, 349). Афроамериканський священник Лютер Чарльз пояснює Генрі Бертону суперечливу ситуацію: чорношкіре населення США не може існувати з представниками білої раси, котрі не люблять їх, але не може існувати і без них: *We can't live with 'em, can't live without 'em* (1, 376). Ліббі висловлює свої думки парадоксально: “*I will destroy this village in order to save it*” (1, 470).

Олівія (Ліб, Ліббі) Холден з'являється лише у IV главі роману. В останній главі вона накладає на себе руки, іде з життя, не витримавши випробувань жорстокого, безжалісного світу. Психіка Ліббі порушена, перебування у лікарні дало лише часткове полегшення. Вона називає себе the Dustbuster – тобто завдання її полягає в тому, щоб дізнатися правду, докопатися до суті, збирати факти. Але саме ця правда убиває її. У мовленні Ліббі трапляється найбільша кількість зниженої лексики, вульгаризмів, лайливих слів, емоційність мовлення передається через найбільшу кількість випадків зміни у шрифті друкованого тексту, використовується ономапопея для відтворення та імітації різноманітних звуків. Але водночас цей персонаж уособлює раними, слабку, люблячу душу, якій дуже хочеться до когось притулитися, кимось захоплюватися, когось ідеалізувати. Коли вона бачить справжнє обличчя дійсності, це руйнує її. Як і Генрі Бертон, Олівія Холден доходить висновку, що Джек Стентон не був досконалим, але він був найбільш талановитим політиком із усіх, кого можна було би зустріти. Кінець роману незвичайний. У ньому немає однозначної відповіді. Читачу залишається лише здогадуватися, чи дав Генрі Бертон згоду Стентону продовжувати працювати з ним чи ні. Читач

не знає, якою була ця остаточна відповідь, але й тут Стентон, переконаючи Генрі Бертона залишитись, приводить вагомні аргументи на користь позитивного рішення, силою своєї енергії намагається притягнути його на свій бік.

Висновки та перспективи подальшого дослідження у цьому напрямі. Роман «Основні кольори» характеризується різноманітністю лексики. Тут трапляються американізми, іноземні слова, розмовна та знижена лексика, вульгаризми разом із літературною лексикою. У романі використовується як узуальне, так і okazionale вживання ФО. Твір написано від першої особи, оповідь здійснюється від імені Генрі Бертона, тобто роман є прикладом Ich-form. Стилістичною доміантою у романі є графічні засоби, котрі виконують функцію виділення на письмі різноманітних емоцій, підкреслюють основні думки, виділяють ключові речення, об'єднують частини тексту, стають засобами мовної характеристики персонажів. Серед інших видів стилістичних засобів треба згадати літоту, епітет, у тому числі зміщений, повтор, гіперболу, порівняння, парадокс. Перспективами подальших досліджень можуть бути аналіз типу оповіді, ролі синтаксичних засобів у тексті роману.

ЛІТЕРАТУРА

1. Galperin I. R. Stylistics: a manual / I. R. Galperin. – М. : Vyssaja skola, 1981. – 334 p.
2. Kukharenko V. A. A Book of Practice in Stylistics: a manual / V. A. Kukharenko. – Vinnytsia : Nova Knyga, 2000. – 160 p.
3. Nikolenko A. G. English Lexicology – Theory and Practice / A. G. Nikolenko. – Vinnytsia : Nova Knyga, 2007. – 528 p.
4. Англо-український фразеологічний словник / уклад. К. Т. Баранцев. – 3-тє вид. стер. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 1056 с.
5. Вознюк Л. В. Англо-американські прислів'я та приказки (English-American Proverbs and Sayings) / Л. В. Вознюк. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 224 с.
6. Словник художніх засобів і тропів / автор-укладач В. Ф. Святонець. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 176 с.
7. Kunin A. V. English-Russian Phraseological Dictionary / A. V. Kunin. – М. : Russky Yazyk, 1984. – 942 p.
8. Spears R. A. Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions. Special Edition / Richard A. Spears. – Lincolnwood : National Textbook Company, 1989. – 529 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Primary Colors. A Novel of Politics by Anonymous. – N.Y. : Warner Company, 1996. – 509 p.